

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

20 mai 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

președinte – Petru Ursache,

judcători – Constantin Alerguș, Ghenadie Nicolaev, Iurie Bejenaru,
Vladimir Timofti,

a judecat în ședință publică recursul ordinar declarat de avocatul Ciofu Ion în numele inculpatului Ciobanu Vasile, împotriva sentinței Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 07 martie 2013 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 noiembrie 2013, în cauza penală în privința lui

Ciobanu Vasile Gheorghe,

născut la 05 iunie 1986, originar și domiciliat pînă la reținere în s. Colibași, r-nul Cahul.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. de la 08 aprilie 2011 - pînă la 07 martie 2013 (instanța de fond);*
- 2. de la 08 octombrie 2013 - pînă la 27 noiembrie 2013 (instanța de apel);*
- 3. de la 04 februarie 2014 - pînă la 20 mai 2014 (instanța de recurs ordinar).*

Procedura de citare a fost legal executată.

S-au prezentat:

Avocatul Ghițu Alexandr și inculpatul Ciobanu Vasile, care au solicitat admiterea recursului ordinar în sensul declarat.

Procurorul Sergiu Crijanovschi, care a solicitat respingerea recursului declarat de avocatul Ciofu Ion în numele inculpatului Ciobanu Vasile, ca fiind nefondat.

Părțile vătămate Rizu Veronica, Ajder Nina și Cojocarul Felicia, fiind citate legal pe adresele nominalizate în actele cauzei (la dosar fiind anexate avizele de recepție), în ședința instanței de recurs nu s-au prezentat.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 07 martie 2013, Ciobanu Vasile a fost condamnat în baza art. 287 alin.(3) Cod penal, la 4 ani închisoare.

În temeiul art. 85 Cod penal, prin cumul de sentințe, la pedeapsa aplicată i-a fost adăugată parțial partea neexecutată a pedepsei fixate prin sentința Judecătorei Cahul din 24 martie 2009, definitiv fiindu-i stabilită pedeapsa de 4 ani și 6 luni închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a reținut că Ciobanu Vasile la 06 martie 2011, aproximativ la ora 22³⁰, aflându-se în curtea Grădiniței de copii nr. 52, amplasată pe str. Calea Ieșilor, mun. Chișinău, încălcând grosolan ordinea publică și exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, folosind amenințări cu răfuială fizică a pătruns forțat în incinta grădiniței, unde se aflau Cojocaru F., Rizu V., Ajder N. și Dulghieru E., cerînd ca cet. Cojocaru Felicia care, este logodnica lui, să-l urmeze. La refuzul de a-l urma, Ciobanu V. a apucat-o de gît pe cet. Ajder N. și a lovit-o peste față de două ori pentru că ultima o apăra pe Cojocaru F. Ulterior, continuîndu-și acțiunile huliganice, demonstrînd o deosebită obrăznicie, Ciobanu V. a aplicat lui Rizu Veronica, care s-a implicat în apărarea lui Cojocaru F. o lovitură cu cuțitul, în regiunea toracică, cauzîndu-i conform raportului de expertiză medico-legală nr.711/D din 25 martie 2011, plagă tăiată nepenetrantă a hemitoracelui stîng, care se califică ca vătămări ușoare ale integrității corporale.

3. Împotriva sentinței a declarat apel inculpatul Ciobanu Vasile și avocatul acestuia Ciofu Ion, care au solicitat, casarea acesteia, rejudecarea cauzei și încetarea procesului penal în baza art. 287 alin.(3) Cod penal, cu atragerea la răspundere contravențională, deoarece inculpatul nu a avut scopul de a aplica arma și nici de a aplica careva leziuni corporale. Cearta s-a început după ce Ciobanu V. a fost îmbrîncit, fiind provocat și adus la o stare de afect, iar instanța de judecată nu a ținut cont de declarațiile martorilor și a părților vătămate, care au declarat că Ciobanu Vasile a început a vorbi cu un ton ridicat după ce logodnica sa Cojocaru Felicia a refuzat să meargă acasă.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 noiembrie 2013, au fost respinse, ca nefondate apelurile declarate de inculpat și avocatul acestuia Ciofu I.

5. Instanța de apel a invocat că, instanța de fond corect a apreciat circumstanțele de fapt și de drept, probele au fost apreciate la modul corespunzător, iar acțiunile inculpatului Ciobanu Vasile corect au fost încadrate în baza art. 287 alin. (3) Cod penal - huliganismul agravat, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, de opunere a rezistenței violente persoanei care curmă acțiunile huliganice, care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită, săvârșit cu aplicarea cuțitului.

Aceste împrejurări au fost constatate prin cumulul de probe acumulate la cauza penală, fiind corect apreciate, respectându-se prevederile art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al colaborării lor.

La fel, instanța de apel a respins ca nefondate argumentele invocate de apelanți referitor la încadrarea juridică greșită a acțiunilor inculpatului, sau, prin probele cercetate la judecarea cauzei, a fost stabilit cu certitudine, că inculpatul Ciobanu Vasile, încălcând grosolan ordinea publică și exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, folosind amenințări cu răfuială fizică, a pătruns forțat în incinta grădiniței, aplicând violență în privința lui Rizu Veronica, Ajder Nina, care au încercat să curme acțiunile huliganice ale inculpatului, cu aplicarea unui cuțit.

Colegiul penal a menționat că în pct.9 al Hotărîrii explicative a Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 4 din 19.06.2006 *„Cu privire la practica judiciară în cauzele penale despre huliganism”* este specificat că:

„Instanțele judecătorești urmează să delimiteze huliganismul de alte infracțiuni în dependență de sensul și orientarea intenției făptuitorului, de motivele, scopurile și circumstanțele acțiunilor săvârșite de el.

Insultele, loviturile, cauzarea vătămarilor corporale ușoare, medii, grave și alte acțiuni de acest fel, săvârșite în familie, apartament, în privința rudelor, cunoscuților și provocate de relațiile personale ostile etc., vor fi calificate în baza

articolelor Codului penal ce prevăd răspunderea pentru infracțiunile împotriva vieții și sănătății persoanei.

Însă, în cazurile în care asemenea acțiuni au fost însoțite de o încălcare grosolană evidentă a ordinii publice de către făptuitor și au exprimat o vădită lipsă de respect față de societate, aceste acțiuni urmează a fi calificate drept huliganism”.

Astfel, chiar dacă între partea vătămată Cojocaru Felicia și inculpat a avut loc un careva conflict, oricum acțiunile inculpatului au fost comise cu intenție, la încălcarea ordinii publice, exprimate prin o vădită lipsă de respect față de societate, în loc public, în privința mai multor părți vătămate, adică acțiuni ce conțin acte de huliganism.

Referitor la stabilirea pedepsei, instanța de apel a considerat, că instanța de fond la individualizarea pedepsei lui Ciobanu V. a ținut cont de prevederile art.7,61,75 Cod penal, de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, luînd în vedere modul de acțiune și împrejurările comiterii faptei, conduita inculpatului care a avut o poziție nesinceră, precum și personalitatea acestuia.

6. Împotriva hotărîrii nominalizate a declarat recurs ordinar avocatul Ciofu Ion în numele inculpatului Ciobanu Vasile, care invocînd ca temei de drept prevederile art.427 alin.(1) pct.8) și 12) Cod de procedură penală, a solicitat, casarea hotărîrilor judecătorești, cu pronunțarea unei noi hotărîri de încetare a procesului penal, cu atragerea la răspundere contravențională, invocînd că:

- instanțele judecătorești greșit au dat apreciere faptului că între Ciobanu V. și părțile vătămate a apărut un conflict intenționat;

- instanța de apel nu a dat aprecierea corespunzătoare circumstanțelor care au avut loc și anume că inculpatul a pătruns forțat în incinta grădiniței, aplicînd violență, amenințînd cu răfuială, încălcînd grosolan ordinea publică și exprimînd o vădită lipsă de respect față de societate, însă nu a ținut cont de faptul că potrivit declarațiilor părților vătămate și a martorilor ușa i-a fost deschisă benevol, părțile vătămate cunoscîndu-l pe inculpat de mai mult timp, iar conflictul s-a început mai tîrziu, după ce a fost provocat la aceasta, dar nu a venit cu intenția de a avea careva conflicte.

7. Judecând recursul ordinar declarat în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal consideră că recursul urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct.6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanța de apel, când instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Reieșind din prevederile art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

Instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal.

La judecarea apelului se aplică regulile generale pentru judecarea cauzelor în prima instanță.

Decizia instanței de apel, conform art. 417 Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă fapta constatată de prima instanță și conținutul dispozitivului sentinței, fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Colegiul penal lărgit constată, că aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea cauzei în apel, iar erorile admise nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs.

Potrivit sentinței, instanța de fond, examinând în ședință probele prezentate de procuror, și anume, declarațiile inculpatului, părților vătămate Cojocaru F., Ajder N., Rizu V., a martorului Dulghieru E. și probele scrise, l-a recunoscut vinovat pe Ciobanu V. și l-a condamnat conform învinuirii formulate, concluzionând dovedit faptul comiterii de către acesta a infracțiunii imputate.

Judecând apelul instanța de apel, a concluzionat că *„la pronunțarea sentinței, instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și just a constatat că inculpatul a săvârșit infracțiunea prevăzută la art. 287 alin.(3) Cod penal, care s-a dovedit prin totalitatea de probe acumulate și anume: declarațiile părților vătămate Cojocaru F., Ajder N., Rizu V. depuse pe parcursul urmăririi penale și în instanța de judecată, declarațiile martorului Dulghieru E., materialele cauzei, care fiind corect apreciate, cu respectarea prevederilor art. 101 CPP, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblul din punct de vedere al coroborării lor”* și a menținut condamnarea lui Ciobanu V. în săvârșirea infracțiunii de huliganism agravat.

Colegiul penal lărgit, verificând legalitatea soluției adoptate de către instanța de apel în privința lui V. Ciobanu, atestă că hotărârea a fost adoptată fără cercetarea și verificarea în mod public a probelor prezentate în cauză cu consemnarea lor în procesul verbal.

Astfel, lecturînd procesul-verbal al ședinței de judecată al instanței de apel din 27 noiembrie 2013 (f.d.176-178), se constată că instanța nu a examinat cauza potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în prima instanță. Inculpatul a fost audiat pur formal, iar părțile vătămate Cojocaru F., Ajder N., Rizu V., care atît la urmărirea penală, cît și în ședința de judecată a instanței de fond au explicat cum s-au desfășurat evenimentele în seara incidentului, au fost audiate în instanța de apel superficial, fără cercetarea lor în modul și ordinea stabilită.

Totodată, instanța de apel a apreciat critic declarațiile martorului Dulghieru E. și actele cauzei, fără a le enumera, unde lipsesc mențiuni, că au fost date citirii depozitiile martorului, precum și că probele au fost citite, examinate și verificate în ședința judiciară (f.d.181).

Conform alin.(6) al art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probe cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal.

Potrivit alin.(8) al art.413 Cod de procedură penală, care stipulează procedura judecării apelului, în ședința de judecată se întocmește un

proces-verbal în conformitate cu prevederile art. 336 CPP.

În astfel de circumstanțe, instanța de recurs constată că, instanța de apel necercetînd și neverificînd probele din dosar, nu s-a pronunțat asupra tuturor probelor și nu le-a apreciat în ansamblu prin prisma coroborării lor, a încălcat principiul unui proces echitabil, prevăzut la art. 6 CEDO, potrivit căruia *„cere ca hotărîrea să fie motivată: justițiabilul trebuie să poată lua cunoștință de motivele care l-au făcut pe judecător să adopte una sau altă soluție și să poată să le conteste dacă sistemul juridic prevede o cale de atac împotriva acestei hotărîri. Lipsa motivării unei decizii judiciare poate pune în pericol dreptul la un proces echitabil”*.

Procedînd în asemenea mod, instanța de apel nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 414 alin. (2) și (6), 417 alin. (1) pct.8) Cod de procedură penală, ceea ce echivalează cu eroarea de drept cuprinsă în art. 427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală – că hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Această eroare nu poate fi corectată de instanța de recurs, deoarece soluționarea chestiunii respective ține de desfășurarea legală a procedurii de judecată în instanța de apel, de aceea decizia instanței de apel urmează a fi casată cu trimiterea cauzei la rejudecare.

Rejudecînd cauza, instanța de apel urmează să ia în considerație cele expuse în prezenta decizie, să înlătore încălcările de lege menționate, să respecte procedura de judecare a cauzei în instanța de apel, se va pronunța asupra tuturor motivelor invocate în apelurile declarate, să verifice minuțios, sub toate aspectele, complet și obiectiv toate probele în strictă conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală și va da răspunsuri motivate și clare la cele invocate de apelanți în apeluri, pronunțîndu-se asupra fiecărei probe prin aprecierea lor la justa valoare, astfel instanța de apel, respectînd normele procesual-penale nominalizate, va adopta o hotărîre legală și întemeiată.

8. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Ciofu Ion în numele inculpatului Ciobanu Vasile, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 noiembrie 2013, în cauza penală în privința lui *Ciobanu Vasile Gheorghe* și dispune rejudecarea cauzei în ordine de apel în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac, pronunțată în ședință publică la 17 iunie 2014, ora 09⁵⁰.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Constantin Alerguș

Ghenadie Nicolaev

Iurie Bejenaru

Vladimir Timofti